

כָּל מֵה שְׁאָדָם עוֹשֶׂה בְּעוֹלָם, הֵן לְטוֹב וְהֵן לְרָע. וְכֵן הוּא אוֹמֵר, (ירמיה ב'ג) אִם יִסְתַּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם יי'.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, הַכֹּל כִּף הוּא וְדָאִי, אֲבָל הָרִי כְּתוּב (איוב ב') וְגַע אֶל עֲצָמוֹ וְאֶל בְּשָׂרוֹ. וְכַתּוּב וּתְסִיתָנִי כּוּ לְבַלְעוּ חֲנָם. לְהִרְאוֹת שְׁהָרִי רְשׁוֹת נִמְסְרָה לְצַד הָאֲחֵר לְקַטְרֵג (וְהִרְשׁוֹת נִמְסְרָה) עַל דְּבָרִים שֶׁל הָעוֹלָם (לְמִי שֶׁלֹּא הִצְטַרַּח) וְלִהְיוֹת בְּיָדוֹ, וְכֵן הַדְּרָכִים הִלְלוּ טְמוּנִים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵינָךְ פְּדָאִי לְלֶכֶת אַחֲרֵיהֶם, מְשׁוּם שְׂאֵלוֹ הַנְּהַגוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵין בְּנֵי אָדָם וְרָשָׁאִים לְדַקְדֵּק אַחֲרֵיהֶם, פְּרַט לְאוֹתָם צְדִיקֵי אֱמֶת שִׂידְעִים אֵת סוּדוֹת הַתּוֹרָה וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ שֶׁל הַחֲכָמָה לְדַעַת אוֹתָם דְּבָרִים נִסְתָּרִים שֶׁל הַתּוֹרָה.

רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח, (שם א') וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּבְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל ה' וַיִּבּוֹא גַם הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם. וַיְהִי הַיּוֹם - זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹמֵד לְדוֹן אֵת הָעוֹלָם, כְּמוֹ זֶה, וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּבְאָ שְׁמָה. אוֹתוֹ יוֹם הַיּוֹם טוֹב שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

וַיִּבְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים - אֵלוֹ מַמְנִים גְּדוֹלִים שְׁלוּחִים בְּעוֹלָם, לְהַשְׁגִּיחַ בְּמַעֲשֵׂי בְּנֵי הָאָדָם. לְהִתְיַצֵּב עַל ה' - כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (מלכים ב' א') וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם עִמָּד עָלָיו מִימֵינוֹ וּמִשְׁמָאלוֹ. אֲבָל לְהִתְיַצֵּב עַל ה', בְּפִסּוּק זֶה מְצָאנוּ אֶהְבֵּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יִשְׂרָאֵל, מְשׁוּם שֶׁהַשְּׁלוּחִים הִלְלוּ, שְׁמֵמִים לְהַשְׁגִּיחַ עַל מַעֲשֵׂי בְּנֵי הָאָדָם, הוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים וְלוֹקְחִים אֵת כָּל אוֹתָם הַמַּעֲשִׂים, וּבִיּוֹם שְׂבָא הַדִּין לְעַמֵּד לְדוֹן הָעוֹלָם, נַעֲשִׂים קַטְגוֹרִים לְעַמֵּד עַל בְּנֵי אָדָם. וּבֵא רְאֵה, מִכָּל הָעַמִּים שֶׁבְּעוֹלָם לֹא

בְּרִיךְ הוּא, כָּל מֵה דְבַר נֶשׁ עֶבֶיד בְּעֵלְמָא, הֵן טַב הֵן בִּישׁ. וְכֵן הוּא אוֹמֵר, (ירמיה כ"ג) אִם יִסְתַּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם יי'.

אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה, כֹּלָא הַכִּי הוּא וְדָאִי. אֲבָל הָא פְּתִיב, (איוב ב') וְגַע אֶל עֲצָמוֹ וְאֶל בְּשָׂרוֹ. וְכַתּוּב, (איוב ב') וּתְסִיתָנִי כּוּ לְבַלְעוּ חֲנָם. לְאַחֲזָאָה דְהָא רְשׁוֹ אֲתַמְסֵר לְסַטְרָא אַחֲרָא לְקַטְרֵגָא, (וְרְשׁוֹ אֲתַמְסֵר) עַל מְלִין דְּעֵלְמָא, (לְמֵאן דְּלֹא אֲצַטְרִיחַ) וְלֹא אֲתַמְסֵרָא בִידוּי. וְכָל אֲלִין אַרְחִין טְמִירִין קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִית אַנְתָּ פְּדָאִי לְמַהֵךְ אַבְתְּרִייהוּ, בְּגִין דְּאִינוּן נְמוּסִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְנֵי נְשָׂא לְאוֹ אִינוּן רְשָׁאִין לְדַקְדֵּקָא אַבְתְּרִייהוּ, כִּרְ אִינוּן זְכָאִי קְשׁוּט דִּידְעִין רְזִי אוֹרִייתָא, וְאֲזִלִין בְּאַרְחָא דְחַכְמָתָא לְמַנְדַּע אִינוּן מְלִין סְתִימִין דְּאוֹרִייתָא.

רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח, (איוב א') וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּבְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל יי' וַיִּבּוֹא גַם הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם. וַיְהִי הַיּוֹם: דָּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָאִים לְמִידָן עֵלְמָא. כְּגוֹוֹנָא דָא, (מלכים ב' ד') וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּבְאָ שְׁמָה. הַהוּא יוֹמָא יוֹם טוֹב דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַזֶּה.

וַיִּבְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים, אֲלִין רַבְרַבִּין מְמַנָּן שְׁלִיחֵן בְּעֵלְמָא, לְאַשְׁגַּחַא בְּעוֹבְדִין דְּבְנֵי נְשָׂא. לְהִתְיַצֵּב עַל ה': כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (מלכים א' כ"ב) וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם עוֹמְדִים עָלָיו מִימֵינוֹ וּמִשְׁמָאלוֹ. אֲבָל לְהִתְיַצֵּב עַל ה' בְּהָאִי קָרָא אֲשַׁפְחָנָא רְחִימוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵייהוּ דְיִשְׂרָאֵל. בְּגִין, דְּהֵגִי שְׁלִיחֵן, דְּאִינוּן מְמַנָּן לְאַשְׁגַּחַא עַל עוֹבְדִין דְּבְנֵי נְשָׂא, אֲזִלִין וְשָׂאֲטִין וְנִטְלִין אִינוּן עוֹבְדִין כְּלָהוּ, וּבִיּוֹמָא דְקָאִי דִּינָא לְמִיקָם, לְמִידָן עֵלְמָא, אֲתַעֲבִידוּ

קַטְיִגוֹרִין לְמִיקָם עֲלֵייהוּ דְּבְנֵי נְשָׂא. וְתָא חֲזִי, מִכָּל עַמִּין דְּעֵלְמָא, לֹא